

שתי תפירות". ואמאי חזר התנא ושנאה כאן?

בשלמא שאר מלאכות השנויות במשנה, יש בהם תוספת דברים לעומת המשנה דלעיל. אבל כאן לא נוסף דבר על האמור לעיל.

ומשנינן: משום דקבעי למיתני בסיפא דמתניתין: "והקורע על מנת לתפור שתי תפירות". הילכך, קתני נמי "התופר שתי תפירות".

ומקשינן "והקורע" — הא נמי תנינא במשנה דאבות מלאכות?

ומתרצינן: אלא, משום דקבעי למיתני סיפא [בעמוד הבא] "הקורע בהמתו ועל מתו", משום הכי קתני "התופר שתי תפירות".

שנינו במשנה: והקורע על מנת לתפור שתי תפירות.

והוינן בה: היכי משכחת לה שהקריעה תהיה לצורך התפירה?

ומשנינן: דעבודה, שנעשה הבגד כי כיסתא, קה-ב שאינו ארוג בצורה ישרה אלא מתנפח וכולט כמו כיס הבולט מהאריג, ולצורך ישור הבגד יש לקרוע אותו למטה, למוללו, ליישב בכך את התפירה, ולאחר מכן לתופרו במקום הקריעה. ולצורך תיקון שכזה יש לקרוע קרע על מנת לתפור בבגד שתי תפירות.

מתניתין:

הקורע בהמתו מתוך כעסו, והקורע על מתו מתוך צער. וכן כל המקלקלין בעשיית אחת מאבות מלאכות — פטורין.

וכוונת התנא במשנתנו לחדש, שמלבד עשיית שני בתי נירים בדרך הרגילה, שהיא השחלת שני חוטים דרך שני בתי ניר, יש גם צורה נוספת, בהשחלת חוט כפול בבית ניר אחד, ובמקביל לו העברת חוט שלישי בניר עצמו [ולא בבית ניר שני], בין חוטי הניר.

ואעפ"י שבמלאכה הזו אינו מעביר את החוטים בין שני בתי נירים הרי היא נחשבת כתולדה לאב מלאכה של עושה שני בתי נירין.

עוד שנינו במשנה: והעושה שני בתי נירין בקירוס.

והוינן בה: מאי מלאכת "עשיית שני בתי נירין" איכא בקירוס, שאינו אלא מסרק שמכים בו על חוט הערב שיתהדק לאריג?

ומבאר הגמרא: אמר רב: כוונת התנא היא בקירוס שהוא מציבותא. שקירוס זה הוא לוח עם פסים דקים, שדרכם משחילים את כל חוטי השתי, והוא מהדק את חוטי הערב.

השחלת שני חוטי השתי בתוך הקירוס נחשבת גם היא לתולדת מלאכת העושה שני בתי נירין, אם כי בקירוס אין בתי נירים אלא רק פסים דקים שדרכם משחילים את החוטים.

הביאור לסוגיא זאת נערך על פי ספר מעשה אורג, עיין שם בסוף הספר שהביא חמש שיטות ראשונים בביאור דברי אביי.

שנינו במשנה: והתופר שתי תפירות.

והוינן בה: הא תנינא כבר לעיל [עג א] במשנה של כל אבות מלאכות: "והתופר